
Vergaderjaar 2022–2023

36 250 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2022 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer begroting	4
2	Wijzigingen in de omvang van de HGIS	5
3	Beleid	7
3.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	7
4	Beleidsartikelen	9
	Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde	9
	Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit	11
	Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking	14
	Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden	17
5	Niet-beleidsartikelen	20
	Artikel 5: Geheim	20
	Artikel 6: Nog onverdeeld	21
	Artikel 7: Apparaat	22

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V);

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer begroting

De voorliggende tweede suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2022 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In onderdeel 2 wordt een beknopte toelichting gegeven op de wijzigingen die zijn opgetreden binnen het totaal van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).

In onderdeel 3 worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht.

Onderdeel 4 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na deze tabellen wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de stand in de 1e suppletoire begroting op artikelniveau.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In onderdeel 5 staan de tabellen van de niet-beleidsmatige artikelen.

2 Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Voorjaarsnota 2022. Zoals uit de hiernavolgende tabellen blijkt, nemen de uitgaven per saldo toe met EUR 414,0 miljoen en nemen de ontvangsten toe met EUR 24,6 miljoen. Het ODA budget neemt toe met 380,1 miljoen, het non-ODA budget neemt toe met 33,9 miljoen.

Tabel 2 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf Voorjaarsnota 2022 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	Wv. ODA
Stand uitgaven VJN 2022	7.564,8	5.749,2
Totaal mutaties	414,0	380,1
Stand uitgaven NJN 2022	7.978,8	6.129,3

De HGIS standen zijn inclusief EU- en asieltorekening.

De toename is het gevolg van meerdere mutaties op de verschillende begrotingshoofdstukken. In de hiernavolgende tabel zijn deze nader uitgesplitst.

Tabel 3 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf Voorjaarsnota 2022 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	Wv. ODA
1) Macrobijstellingen BNI (ODA) en prijscomponent BBP (non-ODA)	70,3	57,7
2) Overboekingen van en naar de HGIS	433,9	315,4
3) Desaldering op ontvangsten	14,4	7,0
4) Kasschuif	- 31,1	0,0
5) Toevoeging middelenafpraak huisvesting	- 33,9	0,0
6) Eindejaarsmarge (verwacht)	- 39,5	0,0
Totaal	414,0	380,1

Toelichting uitgaven:

Het uitgavenkader van de HGIS neemt per saldo toe met EUR 414,0 miljoen ten opzichte van de stand die in de Voorjaarsnota 2022 is gepresenteerd. Dit kent de volgende oorzaken:

1. Macrobijstellingen: op basis van de wijzigingen zoals deze zijn opgenomen in de Macro Economische Verkenning voor het Bruto Nationaal Inkomen (ODA) en de prijscomponent van het Bruto Binnenlands Product is de omvang van de HGIS bijgesteld. Hierdoor wordt het ODA-budget met EUR 57,7 miljoen verhoogd en wordt het non-ODA-budget met EUR 12,6 miljoen verhoogd.
2. Overboekingen van en naar de HGIS: er vindt een aantal overboekingen van en naar de HGIS plaats, waardoor het niet ODA-deel van het HGIS budget per saldo met EUR 118,5 miljoen toeneemt. Het betreft voornamelijk de levering van militaire goederen aan Oekraïne (EUR 110,5 miljoen), welke op de Defensiebegroting worden verantwoord. Hiernaast nemen de HGIS uitgaven toe door een toevoeging vanuit niet-HGIS middelen van VWS ten behoeve van een bijdrage aan het *Financial Intermediary Fund for Pandemic Prevention, Preparedness and Response* (FIF/PPR). De ODA-uitgaven nemen met EUR 315,4 miljoen toe. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan een correctie van een mutatie die bij Voorjaarsnota 2022 uit de HGIS is gegaan en nu weer wordt toegevoegd aan de HGIS.

Het betreft de eenmalige bijdrage van EUR 150 miljoen aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast heeft het kabinet EUR 162 miljoen aan extra ODA beschikbaar gesteld ten behoeve van het voorbereiden van Oekraïne op de aankomende winter (*winterisation*).

3. Desaldering op ontvangsten: de ontvangsten nemen per saldo toe met EUR 14,4 miljoen. Dit is met name het gevolg van extra ontvangsten op de begroting van BHOS op het gebied van *Dutch Trade and Investment Fund* en programma's op het gebied van internationaal ondernemen.
4. Kasschuif: dit betreft een kasschuif op de begroting van Defensie. De levering van militaire goederen leidt pas in latere jaren tot uitgaven, waardoor het budget wordt doorgeschoven.
5. Toevoeging middelenafpraak huisvesting: het huisvestingsbeleid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is gericht op het moderniseren, verduurzamen en rationaliseren van de vastgoedportefeuille. Om dit te bewerkstelligen is een middelenafpraak huisvesting gemaakt waarbij de opbrengst van de verkopen opnieuw kan worden ingezet in latere jaren. In dit kader wordt EUR 33,9 miljoen doorgeschoven naar volgend jaar. Uitvoering van de huisvestingsprojecten loopt vertraging op vanwege de effecten van COVID-19 en de onzekerheid omtrent de huidige oorlog in Oekraïne.
6. Eindejaarsmarge (verwacht): binnen de HGIS verwacht een aantal departementen lagere uitgaven dan geraamd. De belangrijkste mutaties zijn opgenomen in de begrotingen van Buitenlandse Zaken en BHOS. Deze middelen worden via de HGIS-eindejaarsmarge opgevraagd in de volgende jaren.

Tabel 4 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf Voorjaarsnota 2022 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Ontvangsten	Totaal	Wv. ODA
Stand ontvangsten VJN 2022	152,6	23,2
Totaal mutaties	24,6	6,1
Stand ontvangsten NJN 2022	177,2	29,3

Toelichting ontvangsten:

- De ontvangsten nemen per saldo toe met EUR 24,6 miljoen. Dit is met name het gevolg van extra ontvangsten op de begroting van BHOS op het gebied van het *Dutch Trade and Investment Fund* en programma's op het gebied van internationaal ondernemen. Hier staat tegenover dat de geraamde ontvangsten op de begroting van Buitenlandse Zaken afnemen vanwege vertraging in verkoop van vastgoed. Tot slot wordt er een extra ontvangst geraamd bij Defensie van EUR 9,4 miljoen.

3 Beleid

3.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Uitgaven

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een verhoging van de geraamde uitgaven van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 585,2 miljoen in 2022.

De belangrijkste mutaties ten opzichte van de eerste suppletoire begroting worden onder de tabel toegelicht. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de desbetreffende beleidsartikelen.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2022
Vastgestelde begroting 2022		11.807.800
Stand 1^e suppletoire begroting 2022		12.938.812
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1)Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak		5.490
2) Wapenbeheersing	2.3	- 5.000
3) Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	2.4	11.016
4) Afdrachten aan de Europese Unie	3.1	646.691
5) Materiële uitgaven	7.1.14	- 78.563
6) Overige mutaties		5.519
Stand 2^e suppletoire begroting 2022		13.523.965

Toelichting

Artikelonderdeel 1.1 Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak

Het budget op dit artikelonderdeel neemt met EUR 5,5 miljoen toe. Dit komt met name door de organisatie van de *Ukraine Accountability Conference*.

Artikelonderdeel 2.3 Wapenbeheersing

De uitgaven voor wapenbeheersing dalen in 2022 omdat de *Conferentie Responsible AI in the Military Domain (REAM, voorheen New Tech)* die wordt georganiseerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verplaatst van 2022 naar 2023.

Artikelonderdeel 2.4 Bevorderen van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband

De uitgaven voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband worden naar boven bijgesteld. Dit is met name het gevolg van nieuwe bijdragen vanuit het Stabiliteitsfonds ten behoeve van het *NAVO Trust Fund voor Oekraïne* en het *Special Trust Fund for Afghanistan* (VN-ontwikkelingsprogramma).

Artikelonderdeel 3.1 Afdrachten aan de Europese Unie

De afdrachten aan de Europese Unie stijgen met EUR 646,7 miljoen. Dit heeft verschillende oorzaken. Voor een gedetailleerde toelichting zie artikelonderdeel 3.1 (Mutaties Miljoenennota en Overige mutaties Tweede suppletoire begroting 2022) op pagina 15 en 16.

Artikelonderdeel 7.1.14 Materiële uitgaven

De mutatie bestaat voornamelijk uit een desaldering van minus EUR 18,8 miljoen vanwege vertraging van verkopen. Daarnaast wordt er EUR 33,9 miljoen doorgeschoven naar de komende jaren via de middelenafpraak huisvesting. Vanwege vertragingen zal niet al het budget in 2022 worden uitgegeven. Tot slot is op het gebied van veiligheid hoog-risico posten vertraging opgetreden en zal EUR 20 miljoen worden doorgeschoven naar komende jaren. Voornamelijk de huidige situatie in Kaboel zorgt voor deze vertraging. EUR 10 miljoen wordt onder voorbehoud van HGIS-besluitvorming meegenomen met de eindejaarsmarge en EUR 10 miljoen wordt in 2022 teruggegeven aan het ODA-budget, welke in latere jaren weer wordt opgevraagd.

Ontvangsten

De ontvangsten nemen in 2022 toe met per saldo EUR 151,4 miljoen. De belangrijkste mutaties worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 6 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2022 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2022
Vastgestelde begroting 2022		965.770
Stand 1^e suppletoire begroting 2022		1.244.757
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Veiligheid en stabiliteit restitutie programma's	2.40	11.100
2) Diverse ontvangsten EU	3.10	159.377
3) Apparaat diverse ontvangsten	7.10	- 18.800
4) Overige mutaties		- 279
Stand 2^e suppletoire begroting 2022		1.396.155

Toelichting

Artikelonderdeel 2.40 Veiligheid en stabiliteit restitutie programma's

De ontvangsten op artikelonderdeel 2.4 nemen toe als gevolg van een terugontvangen bedrag vanuit het *NAVO Afghanistan National Army Trust Fund*.

Artikelonderdeel 3.10 Diverse ontvangsten EU

Naar aanleiding van de actualisatie van de inkomstenraming van de TEM bij de Macro-economische Verkenning van 2022 en de Najaarsnota 2022 is ook de raming van de perceptiekostenvergoeding geactualiseerd. Daarnaast leiden de nabetalingen op de invoerrechten tot hogere ontvangsten op de perceptiekosten. Samen leidt dit tot hogere ontvangsten perceptiekosten van EUR 159,4 miljoen.

Artikelonderdeel 7.10 Apparaat diverse ontvangsten

Door vertragingen valt de opbrengst van de verkoop van een aantal panden lager uit. Dit leidt tot lagere ontvangsten op het gebied van huisvesting, die worden gedesaldeerde met de uitgaven (overig materieel).

4 Beleidsartikelen

Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterkte Internationale rechtsorde (Tweede suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)					
	Stand ontwerp begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 2e suppletioire begroting (3)		Stand 2e suppletioire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletioire begroting	
	2022	2022	2022	2022	2022
	(1)	(2)			(4)=(2+3)
Verplichtingen	114 112	170 857	5 677	18 350	194 884
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal	123 822	134 832	5 677	963	141 472
waarvan juridisch verplicht		71%			100%
1.1 Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	48 495	49 265	5 677	- 187	54 755
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Internationaal recht	2 835	750	0	0	750
<i>Opdrachten</i>					
Internationaal recht	0	0	5 677	- 1 000	4 677
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Verenigde Naties	34 525	33 525	0	125	33 650
OESO	7 535	7 535	0	8	7 543
Internationaal Strafhof	3 600	3 870	0	180	4 050
Internationaal recht	0	3 585	0	500	4 085
1.2 Bescherming en bevordering van mensenrechten	63 902	69 902	0	1 000	70 902
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Mensenrechtenfonds	26 195	23 561	- 2 000	1 160	22 721
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Mensenrechtenfonds	30 057	36 691	0	- 1 160	35 531
Mensenrechten multilateraal	7 650	9 650	2 000	1 000	12 650
1.3 Gastlandbeleid internationale organisaties	11 425	15 665	0	150	15 815
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Carnegiëstichting	4 400	4 780	0	1 500	6 280
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>					

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
	2022 (1)	2022 (2)	Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	2022 (4)=(2+3)
			2022	2022	
Vredespaleis	4 550	6 750	0	0	6 750
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Internationaal Strafhof	925	925	0	0	925
Speciaal Tribunaal Libanon	1 000	2 000	0	- 850	1 150
Nederland Gastland	550	1 210	0	- 500	710

Toelichting Verplichtingen

De toename van het verplichtingenbudget wordt met name veroorzaakt door de organisatie van de *Ukraine Accountability Conference* in juli 2022 en door het aangaan van meerjarige verplichtingen binnen het Mensenrechtenfonds.

Uitgaven Mutaties Miljoenennota

Artikelonderdeel 1.1

Het uitgavenbudget op Internationaal recht (opdrachten) is met EUR 5,7 miljoen verhoogd als gevolg van de organisatie van de *Ukraine Accountability Conference* in juli 2022.

Artikelonderdeel 1.2

Het totale uitgavenbudget op Bescherming en bevordering van mensenrechten wijzigt niet. Wel is sprake van een overheveling van EUR 2 miljoen binnen het artikelonderdeel. Deze overheveling van Mensenrechtenfonds (subsidies/regelingen) naar Mensenrechten multilateraal is het gevolg van een bijdrage aan de *Office of the High Commissioner for Human Rights* (OHCHR) in Oekraïne.

Overige mutaties Tweede supplettoire begroting 2022

Artikelonderdeel 1.1

Het uitgavenbudget op Internationaal recht is verlaagd met EUR 1 miljoen. Tijdens de *Ukraine Accountability Conference* is dit bedrag toegezegd voor een VN-project gericht op het verlenen van psychosociale support aan slachtoffers van seksueel geweld in conflictgebieden, met name in Oekraïne. Het bedrag is overgeheveld naar artikelonderdeel 1.2, Mensenrechten multilateraal.

Artikelonderdeel 1.3

Het uitgavenbudget op subsidies/regelingen Carnegie Stichting is verhoogd met EUR 1,5 miljoen als gevolg van een toegenomen liquiditeitsbehoefte bij de Carnegie Stichting wegens structurele hogere kosten voor beheer van het Vredespaleis.

Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en stabiliteit (Tweede supplettoire begroting)
(bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Verplichtingen	276 987	253 164	- 195	2 014	254 983
Uitgaven					
Programma-uitgaven totaal	282 496	268 424	- 195	11 125	279 354
waarvan juridisch verplicht		86%			95%
2.1 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	14 085	15 855	- 45	4 074	19 884
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Atlantische Commissie	595	565	0	0	565
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
NAVO	8 350	9 650	0	4 000	13 650
WEU	590	690	0	60	750
Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2 200	2 600	0	78	2 678
Veiligheidsfonds	2 350	2 350	- 45	- 64	2 241
2.2 Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme	15 170	15 400	- 150	922	16 172
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Anti-terrorisme instituut	720	700	0	0	700
Contra-terrorisme	7 420	5 800	- 150	- 900	4 750
Cyber security	3 580	3 530	0	- 1 400	2 130
<i>Opdrachten</i>					
Global Forum on Cyber Expertise	1 250	1 250	0	0	1 250
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Contra-terrorisme	880	2 800	0	1 550	4 350
Cyber security	1 320	1 320	0	1 672	2 992
2.3 Wapenbeheersing	10 794	18 471	0	- 5 000	13 471
<i>Opdrachten</i>					
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	0	368	0	0	368

	Stand ontwerp begroting		Stand 1e suppletoire begroting		Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting
					Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Conferentie New Tech 2022	0	5 900	0		– 5 000		900
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>							
IAEA	7 317	7 317	0		0		7 317
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1 557	1 377	0		0		1 377
CTBTO	1 920	3 509	0		0		3 509
2.4 Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	212 625	188 644	0		11 016		199 660
<i>Subsidies (regelingen)</i>							
Nederland Helsinki Comité	28	28	0		0		28
Stabiliteitsfonds	25 000	25 000	0		0		25 000
Training buitenlandse diplomaten	2 500	3 850	0		– 850		3 000
<i>Opdrachten</i>							
Makandra	1 698	1 565	0		– 674		891
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>							
Makandra	232	164	0		0		164
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>							
OVSE	6 000	9 880	0		– 1 880		8 000
Stabiliteitsfonds	56 650	52 840	0		22 100		74 940
VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	95 317	95 317	0		– 7 680		87 637
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>							
Inzet hoog-risico posten	25 200	0	0		0		0
2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	29 822	30 054	0		113		30 167
<i>Subsidies (regelingen)</i>							
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	11 822	12 622	0		240		12 862
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4 244	2 547	0		406		2 953
<i>Opdrachten</i>							
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	5 452	5 452	0		649		6 101
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>							
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	600	600	0		– 48		552

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	7 704	8 833	0	- 1 134	7 699
Ontvangsten	1 000	1 000	0	11 100	12 100
2.10 Doorberekening Defensie diversen	0	0	0	0	0
2.40 Restituties programma's	1 000	1 000	0	11 100	12 100

Toelichting

Verplichtingen

Geen toelichting.

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Geen toelichting.

Overige mutaties Tweede supplettoire begroting 2022

Artikelonderdeel 2.3

Het budget voor wapenbeheersing daalt in 2022 omdat de *Conferentie Conferentie Responsible AI in the Military Domain* (REAIM, voorheen *New Tech*) die wordt georganiseerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verplaatst van 2022 naar 2023.

Artikelonderdeel 2.4

Dit budget voor artikelonderdeel 2.4 wordt verhoogd. Dit komt hoofdzakelijk door nieuwe bijdragen vanuit het Stabiliteitsfonds aan met name het *NAVO Trust Fund voor Oekraïne* en het *Special Trust Fund for Afghanistan* (VN-Ontwikkelingsprogramma). Daarentegen is er minder uitgegeven aan VN-crisisbeheersingsoperaties dan voorzien.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 2.40

De ontvangsten stijgen in 2022 door een restitutie vanuit het *NAVO Afghanistan National Army Trust Fund*.

Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Effectieve Europese samenwerking (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Verplichtingen	10 265 666	11 288 217	160 095	487 672	11 935 984
Uitgaven					
Programma-uitgaven totaal	10 402 889	11 423 642	160 095	487 531	12 071 268
waarvan juridisch verplicht		100%			100%
3.1 Afdrachten aan de Europese Unie	10 229 845	11 245 714	160 095	486 596	11 892 405
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
BNI-afdrachten	5 426 868	5 326 264	- 119 626	0	5 206 638
BTW-afdrachten	1 115 024	1 115 024	130 208	0	1 245 232
Invoerrechten	3 474 666	4 592 164	184 428	486 596	5 263 188
Plastic-grondslag	213 287	212 262	- 34 915	0	177 347
3.2 Europees Ontwikkelingsfonds	133 750	131 506	0	0	131 506
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Europees Ontwikkelingsfonds	133 750	131 506	0	0	131 506
3.3 Een hechtere Europese waardengemeenschap	10 500	11 000	0	1 080	12 080
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Raad van Europa	10 500	11 000	0	1 080	12 080
3.4 Versterkte Nederlandse positie in de Unie	4 517	4 993	0	- 205	4 788
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
EIPA	348	348	0	0	348
<i>Opdrachten</i>					
Europa College beurzenprogramma	190	190	0	0	190
Programmatische ondersteuning: Taskforce Verenigd Koninkrijk	0	205	0	- 205	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Benelux bijdrage	3 979	4 250	0	0	4 250

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
	2022 (1)	2022 (2)	Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	2022 (4)=(2+3)
			2022	2022	
3.5 Europese Vredesfaciliteit	24 277	30 429	0	60	30 489
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>					
Europese Vredesfaciliteit	24 277	30 429	0	60	30 489
Ontvangsten	868 916	1 147 383	40 754	118 573	1 306 710
3.10 Diverse ontvangsten EU	868 666	1 147 133	40 754	118 623	1 306 510
Invoerrechten	868 666	1 147 133	40 754	118 623	1 306 510
Overige ontvangsten EU	0	0	0	0	0
3.30 Restitutie Raad van Europa	250	250	0	- 50	200

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 3 Effectieve Europese samenwerking neemt toe. De mutaties op de verplichtingen houden verband met de mutaties zoals onder de uitgaven toegelicht.

Uitgaven Mutaties Miljoenennota

Artikelonderdeel 3.1

De opwaartse bijstelling van de raming van de EU-afrachten bij de Miljoenennota van EUR 160,1 miljoen betreft een optelsom van verschillende mutaties. Deze worden hieronder toegelicht.

Vierde aanvullende Europese begroting

De raming van de bni-afracht daalt in 2022 met EUR 184 miljoen euro. Dit komt doordat op Europees niveau meer btw-opbrengsten en invoerrechten zijn opgehaald ten opzichte van de raming van vorig jaar. Dit leidt tot minder bni-afrachten (sluitstuk van de Europese begroting). De raming van de btw-afracht stijgt met EUR 130 miljoen. De raming van de plastic-afracht daalt met EUR 36 miljoen in 2022.

Daarnaast bevat de vierde aanvullende Europese begroting ook een update van de overige ontvangsten, waaronder de boete-ontvangsten en de VK-bijdrage uit het Terugtrekkingsakkoord. Het netto-effect van deze bijstelling is een meevaller van EUR 29,1 miljoen in 2022 op de bni-afracht.

Zoals toegelicht in de [1e supplettoire begroting 2022](#) treedt er bij de invoerrechten gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op, omdat aan de inkomsten- en uitgavenkant een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het Ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten en de perceptiekostenvergoeding om te corrigeren voor

dit saldo-effect. Na de publicatie van de Macro-economische Verkenning van 2022 heeft een correctie plaatsgevonden. Deze betreft de jaren 2022 tot en met 2027.

Technische aanpassing

De jaarlijkse technische aanpassing door de Europese Commissie heeft enkele gevolgen voor de raming van de Nederlandse EU-afdrachten. Één van de elementen van de technische aanpassing is de inzet van het *Single Margin Instrument*, waarmee de betalingenplafonds van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) worden gewijzigd. Betalingen onder het plafond van 2021 die niet zijn ingezet en in dat jaar dus ook niet tot afdrachten van de lidstaten hebben geleid, worden toegevoegd aan de plafonds voor 2022 en 2023. Dit leidt tot een opwaartse bijstelling van de bni-raming van respectievelijk EUR 79 en EUR 81 miljoen. Een tweede element is de actualisatie van de inzet van de speciale instrumenten (een opwaartse bijstelling van EUR 15 miljoen in 2023) als gevolg van het overhevelen van onbenutte middelen in 2021 naar 2022. Een derde element is een actualisatie van de boeteopbrengsten van de EU, hetgeen leidt tot een neerwaartse bijstelling van de bni-raming van EUR 26 miljoen in 2023. Per saldo leidt de technische aanpassing tot een hogere raming voor de bni-afdracht van EUR 94 miljoen in 2022.

Nabetalingen invoerrechten

De toename in de uitgaven op de invoerrechten wordt veroorzaakt door bruto nabetalingen van de douanerechten (traditionele eigen middelen, oftewel TEM) aan de Europese Unie. Ten tijde van de [Ontwerpbegroting 2023](#) is al een mutatie aangekondigd van EUR 122 miljoen bruto (EUR 96,9 miljoen netto). Deze nabetaling volgt uit een zelfanalyse van dossiers waarbij de Commissie Nederland vermoedelijk een gebrek aan voortvarendheid zal verwijten in het geval dat de douaneschuld oninbaar zal blijken.

Overige mutaties Tweede suppletoire begroting 2022

Artikelonderdeel 3.1

De toename in de uitgaven op de invoerrechten wordt veroorzaakt door bruto nabetalingen van de douanerechten (traditionele eigen middelen, oftewel TEM) aan de Europese Unie. Bij de tweede suppletoire begroting wordt een nabetaling van EUR 134,6 miljoen bruto (EUR 103,9 miljoen netto) verwerkt. Deze nabetaling volgt uit een herbeoordeling van de B-boekhouding (betwiste en vermoedelijk oninbare bedragen). Nederland draagt nu verschillende dossiers uit deze boekhouding alvast (onder voorbehoud) af om de opbouw van verdragingsrente te stoppen. Daarnaast worden naar aanleiding van de actualisatie van de inkomstenraming bij de Najaarsnota 2022 de uitgaven op de invoerrechten verhoogd met EUR 352 miljoen.

Artikelonderdeel 3.3

Het uitgavenbudget op artikelonderdeel 3.3, een hechtere Europese waardengemeenschap, is gestegen met EUR 1,1 miljoen. Deze stijging is het gevolg van een verhoogde contributie aan de Raad van Europa om het wegvallen van de jaarlijkse bijdrage van Rusland te compenseren.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 3.10

Naar aanleiding van de actualisatie van de inkomstenraming van de TEM bij de Macro-economische Verkenning van 2022 en de Najaarsnota 2022 is

ook de raming van de perceptiekostenvergoeding geactualiseerd. Dit leidt tot een verhoging van ongeveer EUR 103,5 miljoen. Daarnaast leiden de nabetalings op de invoerrechten tot hogere ontvangsten op de perceptiekosten. Het bedrag aan perceptiekostenvergoeding is als een gewogen gemiddelde berekend aan de hand van een samengesteld percentage. Op dossiers die hun oorsprong vinden in de periode vóór 1 januari 2021 bedraagt het perceptiekostenpercentage 20%. Op dossiers die vanaf 1 januari 2021 zijn ontstaan rust een percentage van 25%. De nabetaling van de douanerechten aan de Europese Unie leidt tot EUR 55,9 miljoen hogere ontvangsten op de perceptiekosten.

Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (Tweede suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)					
	Stand ontwerp begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 2e suppletore begroting (3)		Stand 2e suppletore begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletore begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Verplichtingen	54 974	63 103	- 427	- 6 577	56 099
Uitgaven					
Programma-uitgaven totaal	53 484	71 471	- 427	- 6 149	64 895
waarvan juridisch verplicht		66%			99%
4.1 Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	9 031	14 740	52	- 1 732	13 060
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Gedetineerdenbegeleiding	1 560	1 560	0	0	1 560
<i>Inkomstenoverdrachten</i>					
Gedetineerdenbegeleiding	540	540	0	0	540
<i>Opdrachten</i>					
Consulaire bijstand	409	409	0	0	409
Reisdocumenten en verkiezingen	2 550	2 550	0	- 175	2 375
Consulaire opleidingen	400	400	0	0	400
Consulaire informatiesystemen	3 298	4 598	52	- 1 557	3 093
Loket buitenland	274	4 683	0	0	4 683
4.2 Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	18 467	26 392	0	- 3 800	22 592
<i>Opdrachten</i>					
Ambtsberichtenonderzoek	150	150	0	0	150
Visumverlening	3 058	3 058	0	- 1 900	1 158
Legalisatie en verificatie	80	80	0	0	80
Consulaire informatiesystemen	14 151	22 076	0	- 1 572	20 504

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting
	2022 (1)	2022 (2)	Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	2022 (4)=(2+3)
			2022	2022	
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Asiel en migratie	1 028	1 028	0	- 328	700
4.3 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	7 475	7 475	- 500	- 100	6 875
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Internationaal Cultuurbeleid	4 980	4 612	- 500	- 100	4 012
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Internationaal cultuurbeleid	2 495	2 863	0	0	2 863
4.4 Uitdragen Nederlandse waarden en belangen	18 511	22 864	21	- 517	22 368
<i>Subsidies (regelingen)</i>					
Instituut Clingendael	800	813	0	0	813
Programma ondersteuning buitenlands beleid	3 058	4 245	0	600	4 845
Internationale manifestaties en diverse bijdragen	99	49	0	0	49
Publieksdiplomatie	2 229	2 229	11	- 211	2 029
Onderzoeksprogramma	50	75	0	0	75
Academische Leerstoel Anton de Kom	0	143	0	- 139	4
<i>Opdrachten</i>					
Adviesraad Internationale vraagstukken	525	525	0	110	635
Instituut Clingendael	2 724	2 959	90	- 42	3 007
Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1 000	1 000	0	0	1 000
Algemene voorlichting	2 790	1 590	- 50	0	1 540
Koninklijk Huis - inkom. en uitg. bezoeken, off. ontvangsten	2 000	2 000	0	400	2 400
China-strategie	26	126	0	- 46	80
Onderzoeksprogramma	220	1 920	- 30	0	1 890
Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	0	1 000	0	- 600	400
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>					
Algemene voorlichting	0	1 200	0	0	1 200
Verkeersnotificaties	400	400	0	0	400
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>					
Europese bewustwording	250	250	0	0	250
Publieksdiplomatie	2 340	2 340	0	- 589	1 751
Ontvangsten	32 674	46 974	0	- 300	46 674

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting
	2022 (1)	2022 (2)	Mutaties Miljoenennota 2022	Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2022	2022 (4)=(2+3)
4.10 Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	9 200	9 200	0	0	9 200
4.20 Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	23 200	37 500	0	- 300	37 200
4.40 Doorberekening Defensie diversen	74	74	0	0	74
4.41 Ontvangsten verkeersnotificaties	200	200	0	0	200

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget daalt voor artikelonderdeel 4.4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden. Dit komt met name doordat de desaldering van de niet ontvangen *Border Management and Visa Instrument* (BMVI) niet heeft kunnen plaatsvinden. Hierdoor zal de verplichting van EUR 5,3 miljoen doorschuiven naar 2023.

Uitgaven Mutaties Miljoenennota

Geen toelichting.

Overige mutaties Tweede suppletoire begroting 2022

Artikelonderdeel 4.2

De geraamde ontvangst van EUR 5,3 miljoen voor BMVI wordt in 2023 verwacht in plaats van 2022. De tegenvallende ontvangsten in 2022 worden gedesaldeerd op artikelonderdeel 4.1 voor een bedrag van EUR 1,5 miljoen en op artikelonderdeel 4.2 voor een bedrag van EUR 3,8 miljoen. Hierdoor dalen de uitgaven in 2022.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 4.20

Deze mutatie van EUR 0,3 miljoen is een saldo van hogere opbrengsten van EUR 5 miljoen (met name hogere visa-inkomsten) en het feit dat de BMVI gelden in 2023 zullen worden ontvangen. Dit geeft een verlaging van de opbrengsten van EUR 5,3 miljoen.

5 Niet-beleidsartikelen

Artikel 5: Geheim

Tabel 11 Niet-beleidsartikel 5 Geheim (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Verplichtingen	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0
5.10 Geheim	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Geen toelichting.

Artikel 6: Nog onverdeeld

Tabel 12 Niet-beleidsartikel 6 Nog onverdeeld (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
	2022 (1)	2022 (2)	2022	2022	2022 (4)=(2+3)
Verplichtingen	2 868	1 324	12 344	- 13 668	0
Uitgaven					
Uitgaven totaal	2 868	1 324	12 344	- 13 668	0
6.1 Nog onverdeeld (HGIS)	2 868	1 324	12 344	- 13 668	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Als gevolg van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product is het HGIS non-ODA budget afgelopen najaar gestegen met EUR 12,3 miljoen. Aan het eind van dit jaar valt het bedrag op artikel 6 vrij binnen de HGIS en wordt het via de eindejaarsmarge van de HGIS opgevraagd in de volgende jaren.

Artikel 7: Apparaat

Tabel 13 Niet-beleidsartikel 7 Apparaat (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

		Stand ontwerp	Stand 1e	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire
		begroting	suppletoire	Mutaties Miljoe-	Overige mutaties 2e	begroting
		2022	2022	nennota	suppletoire	2022
		(1)	(2)	2022	2022	(4)=(2+3)
Verplichtingen		977 241	1 074 119	- 4 337	- 67 806	1 001 976
Uitgaven		942 241	1 039 119	- 4 337	- 67 806	966 976
7.1.13	Personele uitgaven	582 057	608 492	1 426	- 6	609 912
7.1.13.1	Eigen personeel	570 057	596 492	1 426	- 6	597 912
7.1.13.2	Inhuur extern	12 000	12 000	0	0	12 000
7.1.13.3	overige personeel	0	0	0	0	0
7.1.14	Materiele uitgaven	360 184	430 627	- 5 763	- 72 800	352 064
7.1.14.1	ICT	62 443	66 554	- 17	- 100	66 437
7.1.14.2	Bijdragen aan SSO's	49 461	49 106	0	0	49 106
7.1.14.3	Overige materieel	248 280	314 967	- 5 746	- 72 700	236 521
7.2	Koersverschillen	0	0	0	5 000	5 000
Ontvangsten		63 180	49 400	71	- 18 800	30 671
7.10	Diverse ontvangsten	63 180	49 400	71	- 18 800	30 671
7.11	Koersverschillen	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Binnen het apparaatsartikel zijn de verplichtingen gelijk aan de uitgaven. Zoals gemeld in de eerste incidentele suppletoire begroting ([Kamerstuk 36 097 nr. 2](#)) is hier met de aankoop van de nieuwe kanselarij in Brussel van afgeweken.

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Geen toelichting.

Overige mutaties Tweede suppletoire begroting 2022

Artikel onderdeel 7.1.14 Materiële uitgaven

De mutatie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Desaldering van minus EUR 18,8 miljoen vanwege vertraging van verkopen.
- Er wordt EUR 33,9 miljoen doorgeschoven naar de komende jaren via de middelenafpraak huisvesting. Vanwege vertragingen zal niet al het budget in 2022 worden uitgegeven.

- Op het gebied van veiligheid hoog-risico posten zal EUR 20 miljoen worden doorgeschoven naar komende jaren. Voornamelijk de huidige situatie in Kaboel zorgt voor deze vertraging. EUR 10 miljoen wordt onder voorbehoud van HGIS-besluitvorming meegenomen met de eindejaarsmarge en EUR 10 miljoen wordt in 2022 teruggegeven aan het ODA-budget, welke in latere jaren weer wordt opgevraagd.

Artikelonderdeel 7.2 Koersverschilen

Buitenlandse Zaken werkt met een vooraf vastgestelde wisselkoers ten opzichte van buitenlandse valuta (de *corporate rate*). Deze koers wordt samen met de presentatie van de begroting vastgesteld. Omdat bij betalingen in buitenlandse valuta gedurende het jaar echter een verschil ontstaat als gevolg van de werkelijk geldende koers, ontstaat er een saldo. Dit saldo wordt verantwoord op het apparaatsartikel maar geldt voor de gehele BZ-begroting. Als gevolg van koersontwikkelingen ten opzichte van de EUR, zijn de koersverschillen vooralsnog per saldo EUR 5 miljoen negatief. Dit leidt niet tot een overschrijding van de begroting, omdat dit door incidentele onderuitputting op personele budgetten wordt opgevangen.

Ontvangsten

Mutaties Miljoenennota

Geen toelichting.

Overige mutaties Tweede suppletoire begroting 2022

Artikelonderdeel 7.10

Door vertragingen valt de opbrengst van de verkoop van een aantal panden lager uit. Dit leidt tot EUR 18,8 miljoen lagere ontvangsten op het gebied van huisvesting. Dit wordt gededuceerd met de uitgaven (overige materieel).